

Patsiendi infoleht: emakakaela konisatsioon

Konisatsioon on kirurgiline protseduur, mille käigus arst eemaldab emakakaelast koonusekujulise koetüki. Seda tehakse keskmise või raske astme düsplaasia (rakkude ehituse muutuste) korral, et vältida nende edasist arengut ja täpsustada diagnoosi.

PROTSEDUURI KIRJELDUS

Operatsioon kestab tavaliselt 15–30 minutit ning tehakse päevaravi tingimustes üldnarkoosis.

- Kahjustatud koe eemaldamiseks kasutatakse elektrokirurgilist lingut või elektrinuga.
- Protseduuri käigus peatab arst verejooksu koagulatsiooni (kõrvetamise) või õmbluste abil.
- Tuppe võidakse jätta marlitraat (tampon), mille peate ise eemaldama (operatsioonipäeva õhtul või järgmisel hommikul vastavalt arsti juhistele).
- Kogu eemaldatud materjal saadetakse histoloogilisele uuringule. Tulemused valmivad tavaliselt 10–21 päeva jooksul.

ETTEVALMISTUS OPERATSIOONIKS (OLULINE!)

Reeglite järgimine vähendab tüsistuste riski anesteesia ajal.

1. TOITUMINE ENNE OPERATSIOONI (“PASTUMINE”)

Toitumisreeglite rikkumine võib põhjustada toidu sattumist hingamisteedesse (aspiratsioon), mis on eluohtlik.

- **6 tundi enne protseduuri:** täielik keeld igasugusest toidust (sh piim, segud, kerged suupisted, närimiskumm või kommid).
- **2 tundi enne protseduuri:** tuleb täielikult hoiduda suitsetamisest.

2. ANAMNEES JA TERVISENÕUDED

- **Ravimid:** Verd mõjutavad ravimid (nt aspiriin) tuleb lõpetada 2–3 nädalat enne protseduuri. Regulaarne ravim võtta kaasa. Anestesioloogi poolt lubatud ravimeid võib operatsioonipäeva hommikul võtta vähese veega. Erandiks on diabeediravimid, mida tavaliselt tühja kõhuga ei võeta.
- **Hügieen:** enne protseduuri tuleb põis tühjendada.
- **Piirangud:** operatsiooni ei tehta menstruatsiooni ajal.
- **Teavitamine:** teavitage arsti südamestimulaatorist, kroonilistest haigustest, ravimitest, allergiatest ja hetke terviseseisundist (nt külmetus). Anestesioloogi tuleb teavitada ka liikuvatest hammastest või suus olevatest augustustest.
- **Tervislik seisund:** operatsioon on lubatud vaid juhul, kui viimase 14 päeva jooksul pole olnud ägedaid viirushaigusi, allergia ägenemist ega lööbeid.
- **Vereanalüüsid:** vajalikud analüüsid tuleb teha 1–2 nädalat enne operatsiooni.
- **Ohutusmeetmed:** enne protseduuri eemaldage kontaktläätсед ja hambaproteesid. Võtke kaasa kõik meditsiinilised dokumendid ja analüüsid. Küüned peavad olema puhtad (ilma lakita).
- **Dokumendid:** võtke kaasa kõik originaaldokumendid (lepingud, suunamiskiri, analüüsid).

Operatsioon lükatakse edasi, kui patsiendil esineb:

- äge haigus, palavik, köha või nohu;
- kõhulahtisus või ebatavaline nahalööve.

Haigestumise korral teavitage: info@medisfaar.ee või tel **65 30 133**.

3. KAASA VAJALIKUD ASJAD

- **Pidžaama:** avar, eelistatult eest nõõbitav
- **Vahetuspesu:** varukomplekt (narkoos lõõgastab lihaseid)
- **Jalanõud:** puhtad vahetusjalanõud

4. TAASTUMINE (ESIMENE ÖÖPÄEV)

- Kliinikust saab lahkuda 2–4 tunni pärast, kui tuisistusi pole.
- **Transport:** 24 tunni jooksul ei tohi juhtida autot, töötada seadmetega ega tarbida alkoholi. Soovitav on minna koju saatjaga.
- **Enesetunne:** võimalikud on külmavärinad, unisus, iiveldus või segasus.
- **Toitumine:** süüa soovitatakse alustada mitte varem kui 6 tundi pärast operatsiooni.

5. SOOVITUSED 4–6 NÄDALAKS (PARANEMISPERIOOD)

Emakakaela täielik paranemine võtab umbes kuu aega. Sellel perioodil on keelatud:

- **Suguelu:** vaginaalne kontakt kuni täieliku paranemiseni (4–6 nädalat).
- **Veeprotseduurid:** vann, bassein, saun ja ujumine on keelatud; lubatud on dušš.
- **Hügieen:** tampoonide ja vaginaalsete ravimküünalde kasutamine on keelatud; kasutage sidemeid.
- **Koormus:** vältige raskuste tõstmist (>5–6 kg) ja intensiivset sporti esimese 3 nädala jooksul.
- **Ennetus:** vältige kõhukinnisust, kuna pressimine võib põhjustada verejooksu.
- **Suitsetamine:** aeglustab paranemist – vältida.
- **Kontaktid:** vältige rahvarohkeid kohti esimese kahe nädala jooksul.

6. MIS ON NORMAALNE

- Rohke vesine või verine eritis, mõnikord ebameeldiva lõhnaga
- Kerged alakõhuvalud esimestel päevadel

7. VÕIMALIKUD TUISISTUSED JA RISKID

- **Verejooks:** võib tekkida esimestel päevadel või 6–14 päeva pärast (kooriku irdumisel)
- **Allergilised reaktsioonid ravimitele**
- **Infektsioon:** harva emaka või emakakaela põletik
- **Rasedus:** suure koe eemaldamisel võib tekkida emakakaela puudulikkus (enneaegse sünnituse risk)
- **Väga harva:** anesteesia allergia, armistumine või naaberorganite kahjustus

8. SÜSTEKOHA REAKTSIOON

Käe veenikanüüli piirkonnas võib esineda ebamugavust, turset või sinikat. Tavaliselt möödub see 5–7 päeva jooksul iseenesest.

ANESTEESIA RISKID

Võimalik on hammaste kahjustus. Väga harva võib esineda närvide pitsumist või nn “ärkveloleku efekt” (teadvusel olek liikumisvõimetusega).

MILLAL PÖÖRDUDA KOHE ARSTI POOLE

Pöörduge viivitamatult EMO-sse (Ida-Tallinna Keskhaigla või Põhja-Eesti Regionaalhaigla), kui:

1. tekib tugev verejooks (rohke ere veri);
2. tõuseb kõrge palavik;
3. tekib tugev alakõhuvalu.

JÄRELKONTROLL

6 kuu pärast tuleb külastada günekoloogi kontrolliks (PAP-test ja HPV analüüs).

Kinnitan, et olen infolehega tutvunud, sain sisust aru ja vastused oma küsimustele.

Patsiendi nimi: _____

Allkiri: _____ Kuupäev: _____